

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland (National Enhed for Særlig Kriminalitets kompetence for Grønland mv.) og udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af dele af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, hvidvaskloven og forskellige andre love

(Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet)

Begrundelse

Lovforslaget er udarbejdet som led i regeringens og Selvstyres arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland. Lovforslaget indeholder navnlig ændringer af retsplejelov for Grønland, der har til formål at sikre, at det grønlandske samfund betjenes på samme måde som i Danmark, således at National Enhed for Særlig Kriminalitet får kompetence til at bistå Grønlands Politi i særligt komplicerede sager.

Med afsæt i aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 blev National Enhed for Særlig Kriminalitet etableret i Danmark ved lov nr. 2601 af 28. december 2021 med virkning fra 1. januar 2022. Herved blev de mest specialiserede politi- og anklagerfaglige kompetencer i politiet og anklagemyndigheden forenet og samlet i en enhed. National Enhed for Særlig Kriminalitet efterforsker og strafforfølger nogle af de mest ressourcetunge og komplekse sager, hvor der er grund til at antage, at overtrædelsen har et særligt betydeligt omfang, er led i organiseret kriminalitet, indebærer komplekst samarbejde med udenlandske retshåndhævende myndigheder, er udført ved anvendelse af særegne metode eller på anden måde er af særlig kvalificeret karakter. National Enhed for Særlig Kriminalitet er organiseret som politienhed med egen anklagemyndighed og kompetence til håndtering af den landsdækkende og komplicerede opgaveportefølje. Justitsministeren har fået bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om, hvilke kriminalitetsområder, der er omfattet af enhedens område. Samtidig blev der med afsæt i aftalen oprettet en ny statsadvokatur, Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet, der bl.a. fører tilsyn med National Enhed for Særlig Kriminalitets komplekse straffesagsbehandling.

Ved samme lejlighed blev der under National Enhed for Særlig Kriminalitets ledelse oprettet et operativt samarbejde, hvor relevante myndigheder og udvalgte virksomheder og personer kan arbejde tæt sammen om at bekæmpe og forebygge alvorlig og kompleks hvidvask og terrorfinansiering. Justitsministeren er bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om, at det operative samarbejde kan behandle sager vedrørende andre kriminalitets-områder, der er omfattet af National Enhed for Særlig Kriminalitets område. De deltagende myndigheder i samarbejdet består navnlig af politiet, skatteforvaltningen og tilsynsmyndigheder på

hvidvaskområdet. De private aktører, der kan deltage, er virksomheder og personer omfattet af hvid-vaskloven som f.eks. pengeinstitutter. Samarbejdet kan bl.a. medvirke til, at igangværende kriminelle aktiviteter hurtigere opdages, standses og strafforfølges, ligesom det kan styrke de finansielle virksomheders indsats med at forebygge hvidvask mv. Som led heri er der i den danske retsplejelov fastsat en retlig ramme, som sikrer, at der i samarbejdet kan videregives oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, af betydning for opgaven med at forebygge eller bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering. Samtidig er der indført en særlig tavshedspligt for oplysninger, der modtages som led i samarbejdet.

Med henblik på at sikre, at det grønlandske samfund betjenes på samme måde som i Danmark, er der behov for ændringer af retsplejelov for Grønland, således at National Enhed for Særlig Kriminalitet og det operative samarbejde kan fungere i Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Med lovforslaget foreslås det derfor bl.a. at indføre en ny § 62 h i retsplejelov for Grønland, hvorved National Enhed for Særlig Kriminalitet får kompetence til at udføre opgaver for Grønland. Det betyder, at enheden vil kunne varetage efterforskning og kriminalretlig forfølgning af de mest ressourcetunge og komplekse sager, som i dag alene kan varetages af Grønlands Politi. Den kriminalretlige forfølgning vil således både omfatte kredsretterne, Retten i Grønland og Grønlands Landsret. Det foreslås samtidig, at justitsministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om, hvilke kriminalitetsområder i Grønland, der skal være omfattet af National Enhed for Særlig Kriminalitets område, og under hvilke betingelser efterforskningen og den kriminalretlige forfølgning i stedet skal varetages af Grønlands Politi. Dette vil navnlig være tilfælde, hvor indsigt i de lokale forhold i Grønland er af særlig betydning for den konkrete sag.

Endvidere foreslås det i samme lov at indsætte en ny § 62 i, hvorefter det operative samarbejde, der er oprettet i Danmark under National Enhed for Særlig Kriminalitets ledelse, ligeledes fungerer for Grønland. Det forudsættes, at relevante danske og grønlandske aktører skal kunne deltage i samarbejdet, herunder grønlandske myndigheder og udvalgte private aktører omfattet af den grønlandske hvidvasklovgivning, når der behandles sager om grønlandske forhold. I den forbindelse foreslås det at tilvejebringe en retlig ramme, der sikrer, at der også for Grønland kan udveksles oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, af betydning for at forebygge og bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering. Samtidig foreslås indført en særlig tavshedspligt for oplysninger, der modtages i forbindelse med samarbejdet, for at sikre den nødvendige fortrolighed i samarbejdet. Endelig foreslås det, at justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at det operative samarbejde kan behandle sager vedrørende andre kriminalitets-områder end hvidvask og terrorfinansiering.

Ud over lovforslaget har Justitsministeriet udarbejdet et udkast til kongelig anordning om ikrafttræden af relevante dele af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, hvidvaskloven og forskellige andre love. Der er her tale om konsekvensændringer.

Bemærkninger fra Naalakkersuisut til udkastet

Forslaget fremsættes navnlig på baggrund af et ønske fra Grønlands Politi om, at National Enhed for Særlig Kriminalitet får kompetence til at bistå Grønlands Politi med efterforskning af de mest ressourcetunge og komplekse sager, hvor der er grund til at antage, at overtrædelsen har et særligt betydeligt omfang, og hvor Grønlands Politi ikke har de nødvendige ressourcer til at efterforske sagerne.

Naalakkersuisut er tilfreds med, at det på denne måde sikres, at det grønlandske samfund i forhold til efterforskning og forfølgning af komplekse forbrydelser betjenes på samme måde som det danske.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Ingen. Området henhører under rigsmyndighederne, og de nødvendige ressourcer er allerede tilført i flerårsaftalen, da National Enhed for Særlig Kriminalitet blev oprettet.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Ingen.

Høring

Justitsministeriet har stået for høringsprocessen, hvor relevante grønlandske myndigheder har været inddraget. Forslaget har været i høring i perioden fra den 9. januar til den 6. februar 2023. Høringen har ikke givet anledning til bemærkninger, hvorfor der ikke er udarbejdet en kommenteret høringsoversigt.

Bilag

1. Resume af Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland (National Enhed for Særlig Kriminalitets kompetence for Grønland mv.) og udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af dele af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, hvidvaskloven og forskellige andre love
2. Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland (National Enhed for Særlig Kriminalitets kompetence for Grønland mv.)
3. Udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af dele af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, hvidvaskloven og forskellige andre love